

sista runa; efter den slutar det bevarade styckets ristning. — Cohl (Fa 6): **rana** × **lit** × **rita** × **stin** × **yftir** × **fapur** · **sin** × **uuahin**. (Det sista ordet är senare rättat till **upuahin**.) — Rhezelius: **rana** + **lit** × **rita** × **stin** × **yftir** × **fapur** **sin** × **upuahin**. — Hadorph och Leitz: **rana** × **lito** · **rita** × **stin** × **yftir** × **fapur** **sin** × **upuahin**. — Celsius: **rana** + **lit** + **rita** + **sten** × **aftir** + **fapur** **sin** + **upuahin**. Om inskriften säger han, att den har »klara runor och fullkommen skrift.»

Runföljden 1–4 **rana** återger sannolikt kvinnonamnet *Ragna*; jfr skrivningar som **raniltr**, *Ragnhildr* (U 215), **ranfastr**, *Ragnfastr* (U 168), **ranbrarn**, *Ragnbiorn* (U 590). Namnet *Ragna*, som är kortnamn till kvinnonamn på *Ragn-*, finnes belagt på Sö 14 och Sö 177. Under medeltiden var namnet »tämmligen vanligt» (Lundgren och Brate). Om namnet se vidare *Nordisk kultur* 7 (1947), s. 61 och 241 f.

Om faderns namn *Opvagin*, som bl. a. förekommer på den närbelägna U 1102, se U 1012 och *Nordisk kultur* 7, s. 188.

Av avbildningarna att döma har U 1119 varit en vacker runsten; Celsius' omdöme, att stenen har »wacker rijtning», är tydligen befogat. E. Brate uppför (i *Svenska runristare*) U 1119 bland Gudfasts ristningar, en attribution som dock måste betecknas som osäker. Ristningen förefaller att vara väl anpassad efter stenens form. Upptill på ristningsytan finnes ett litet s. k. korsat kors; om förekomsten av dylika kors se U 1074. Nedtill begränsas ristningen på ett verkningsfullt sätt av en repstav; om detta ornaments vanlighet i dessa trakter se U 1079.

1120. Örke, Skuttunge sn.

Litteratur: B 481, L 178. J. Bureus, Fa 6 s. 126 n:r 80 (Caspar Cohl), Fa 5 n:r 332, Fa 1 s. 75; J. Rhezelius, Fa 10:1 n:r 63, Fl 1 n:r 55; Ransakningarna 1667–84; J. Peringskiöld, Monumenta 2, bl. 43; O. Celsius, Svenska runstenar (Fm 60) 2, s. 125 och 263; UFT h. 5 (1876), s. 63.

Avbildningar: J. Rhezelius, teckning i Fa 10:1 och Fl 1; J. Hadorph och J. Leitz, träsnitt (i Peringskiölds Monumenta och B 481).

Denna sedan länge försvunna, redan på 1600-talet skadade runsten fanns enligt Caspar Cohl »Ther och [= »Wedh Yrkiebyn»] i Tädh». Fa 5: »Där [= »Yrkeby»] i Täet». Rhezelius anger i Fa 10:1 platsen som »Skuttunge Sochn i Tädh Wedh yrkeby» och i Fl 1 som »Skuttunge Sochn Widh yrkeby vthi thädh litet frå den förra». Med orden »den förra» åsyftas U 1119, i vars närhet sålunda U 1120 har befunnit sig. — Ransakningarna 1667–84: »Örkie påskrifne 2 steenar

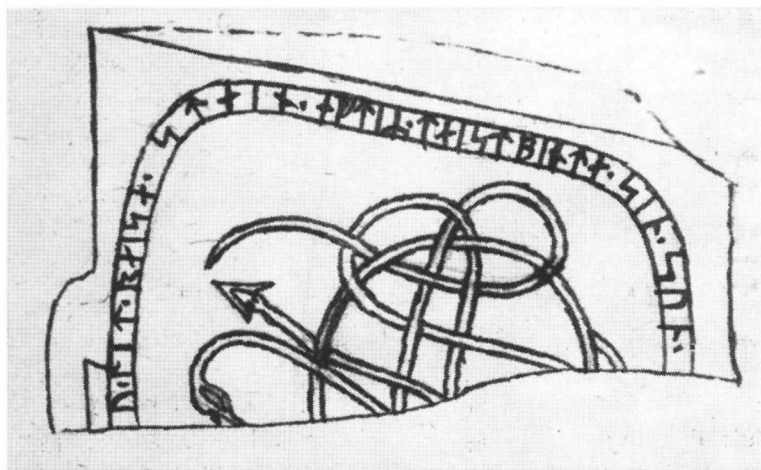

Fig. 418. U 1120. Örke, Skuttunge sn. Efter teckning av Rhezelius i Fa 10:1.

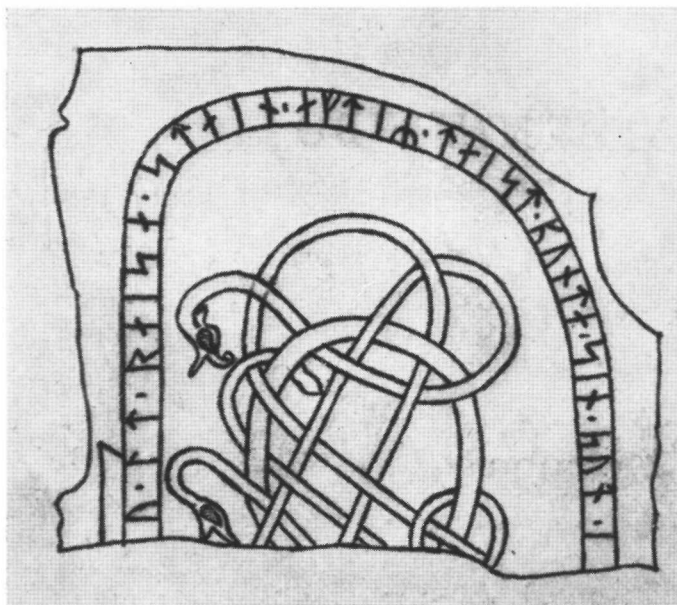
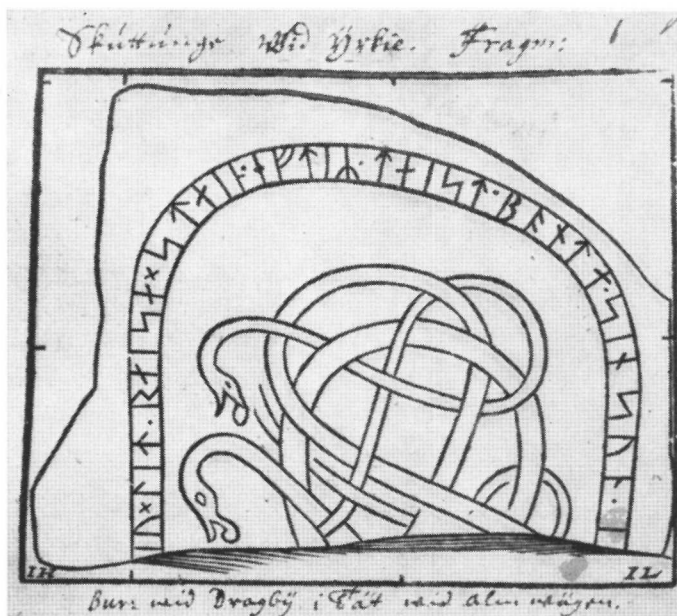

Fig. 419. U 1120. Örke, Skuttunge sn. Efter teckning av Rhezelius i F11.

weed byen». Med denna uppgift åsyftas utan tvivel U 1119 och 1120. — På träsnittet i Peringskiölds *Monumenta* finnes bläckanteckningen »Skuttunge Wid Yrkie. Fragm.» (B 481: »Yrke»; L 178: »Orke»). — O. Celsius, som undersökte stenen den »12 jun. 1728», alltså samma dag som han granskade U 1119, ger följande ganska noggranna platsuppgift: »Skuttunge och Örke den andre i täät, ett eller 2 stenkast i från den förre [=U 1119]». Celsius tillägger, att stenen är »half Afbruten och bortkommen». Under sin läsning antecknar han: »Hadorphius har sedt honom helare.» Efter Celsius' besök har U 1120, i likhet med den närbelägna U 1119, försvunnit. Av U 1120 har icke något fragment bevarats till vår tid. Det på 1700-talet bevarade stycket har utgjorts av runstensens övre del.

Fig. 420. U 1120. Örke, Skuttunge sn. Efter träsnitt i Peringskiölds *Monumenta* (B 481).

Höjd omkring 1 m., bredd omkring 1,25 m.

Inskrift (enligt B 481):

... iu × lit · raisa × stain · eftir · taist · bonta · sin sun · i ...

... let *raisa stein* eftir **taist**, *bonda sinn*, *sun* ...

»... lät resa stenen efter **taist**, sin man, ... son.»

Caspar Cohl: ... u · lit · raisa · stain · eftir · taist · binta · sin · sun · . Samma läsning finnes på teckningen i Fa 10:1. I Fl 1 är 4 i överhoppat; 16 a; runföljden 26–30 **bunta**; 37 i. — Celsius: ... t · raisa · stain · eftir · tai- ... nta · sin · sun · .

På grund av att stenens rotända redan på 1600-talet saknades, har inskriftens början och slut gått förlorade.

Runföljden 1–2 **iu** utgör tydligen slutet av ett kvinnonamn; vilket detta har varit är omöjligt att avgöra. Runan 37 utgör med all sannolikhet första runan i ett mansnamn, namnet på fadern till den döde.

Ikke heller namnet på den, som U 1120 har rests efter, är klart. I *UFT* »tolkas» namnet som »Test», men något sådant namn är eljest icke känt.

1121. Örke, Skuttunge sn.

Litteratur: D 1:212. R. Dybeck, Reseberättelse för år 1864 (ATA), Skuttunge socken 1864 (ATA); *UFT* h. 5 (1876), s. 63; S. B. F. Jansson, Runinskriftsinventering i Uppsala län 1942 (ATA).

Avbildning: Dybeck, teckning (D 1:212).

I sin förteckning över fornminnen i Skuttunge socken 1864 skriver Dybeck: På »en dikesbro [vid Örke] i södra gårdet ligger ett nyfunnet stycke af en runsten, äfven flere sådane små och med blotta slingor finnas i diken utmed byn». *Sveriges runurkunder*: »Detta stycke av en runsten ligger på en dikesbro i gårdet söder om Örke.» I sin reseberättelse för år 1864 omtalar Dybeck, att »stycken af tre icke förr kände runstenar funnos på Örke egor». Det är ju tänkbart, att något av dessa senare förkomna fragment kan ha tillhört U 1121, som förgäves söktes vid runinskriftsinventeringen år 1942. Också senare efterforskningar ha visat sig fruktlösa. Det är möjligt, att U 1121 och de övriga av Dybeck nämnda runstensbitarna ha använts vid vägbyggen.

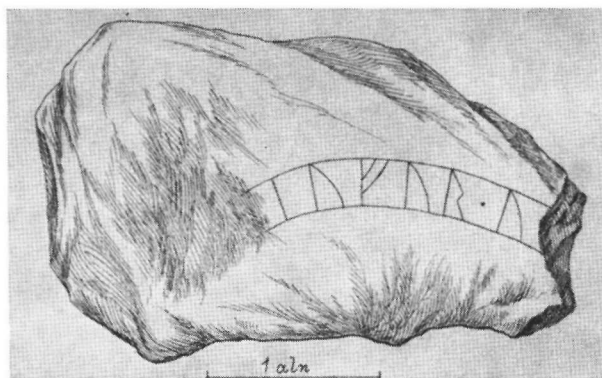

Fig. 421. U 1121. Örke, Skuttunge sn. Efter D 1:212.